

Teesit ekofasismia vastaan

Vihreä vallankumouksellisuus ei ole eikä voi olla fasistista eikä ekofasistista.

- Fasismi, myös ekofasismi, on kapitalistisen vallan väline, kun taas vihreä vallankumouksellisuus on antikapitalistista ja antifasistista. Keskittyminen liberalismiin ja vastustamiseen ei enää riitä, vaan rinnalle on otettava nousevan fasismin kritiikki.
- Elonkehä ja kapitalismi ovat sovittamattomassa ristiriidassa; siksi mikään kapitalismia puolustava tai säilyttävä, kuten ekofasismi, ei voi olla sopuoinnussa elonkehän kanssa.
- Ekofasismi on hylättävä, koska se on fasismia, mutta myös siksi, että siihen sisältyvä ekologinen ajattelu on virheellistä.

Syvävihreys vastustaa aktiivisesti ekofasismia.

- Ekofasismien uhka on otettava vakavasti, osana yleisempää fasismin nousua ja liberalismien kriisiä.
- Elämme loppulaman, resurssihiikkien ja ekokatastrofin aikaa. Tässä tilanteessa hyvinvointimalli ei enää toimi tehokkaasti kapitalistisen vallankäytön välineenä, ja muutaman vuosikymmenen kestänyt yhteiskuntaluokkien välinen rauha järkkyy. Esimerkiksi taloudellisten voittojen kasvattaminen vaatii voimakkaampia keinoja, joita tarjoaa fasismi eri muodoissaan.
- Kapitalistisen vallan välineistä liberalismi toimii paremmin nousukausina, fasismi laskukausina, jolloin tarvitaan kuria ja pakkovaltaa. Liberalismi hiipuu ja korvautuu asteittain fasismilla. Näin ollen myös ekoliberalismin (vihreä kuluttajuus ja niin edelleen) sijaan ja rinnalle kapitalismille suotuisana ideologiana nousee ekofasismi.
 - Ekofasismien vihreys jää pelkäksi pintamaaliksi, mutta se pyrkii määrittelemään ja omimaan vihreyden.
 - Jotta omiminen ei onnistuisi, on syvävihreyden paitsi erottauduttava fasismista yleensä, myös tehtävä selväksi ekofasismien ja syvävihreyden välinen sovittamaton ero: syvävihreys on ehdottoman antikapitalistista, ekofasismi puolestaan vähintäänkin yhteensovitettavissa kapitalismin kanssa, jollei suorastaan sen tukipilari.
- Syvävihreä (maailmankuvallinen) käsitys ihmisestä luonnon osana ei tarkoita (poliittista) totalitaarista hallintoa.
 - Syvävihreyttä on syytetty ekofasismista, kun ekofasismilla (esimerkiksi liberalisista näkökulmasta katsottuna) tarkoitetaan ”totalitaarista hallintoa, joka vaatii yksilöitä uhraamaan henkilökohtaisia etujaan luonnon hyväksi.” Syvävihreys ei kuitenkaan vaadi ”yksilöä luopumaan eduistaan luonnon hyväksi”, koska syvävihreä ihminen ei koe itseään eikä muita luonnosta irrallisina.
 - Liberalistinen määritelmä on puutteellinen koska se ei kerro, tarkoitetaanko ”eduilla” yksilön ahneutta, ylellisyystuotteita, toissijaisia tarpeita vai ensisijaisia tarpeita, eikä näitä suhteuteta esimerkiksi muiden eläinlajien tarpeisiin.
 - Syvävihreys tarkoittaa kaiken elävän itsetoteutumisen (selvrealisering) mahdollistamista; tämä voi tapahtua vain osana eläviä kokonaisuuksia.
 - Ihmiskeskeisestä näkökulmasta luopuminen ei ole yhtä kuin totalitaarinen hallinto.
 - Jos ei-ihmiskeskeisestä näkökulmasta haluttaisiin päätyä totalitarismiin, tarvittaisiin lisääskelia, joita syväekologin ei ole pakko eikä tarpeen ottaa.

Ekofasismien virheet

- Ekofasismien pahin virhe on poliittisten kysymysten unohtaminen ja niiden esittäminen "luonnollisina".
 - Keino on hyvin lähellä nykyisten liberalistien ja protofasistien ekonomismia, jossa kapitalismin sisäisistä laeista puhutaan joinakin poliittiselle vieraina, sen ulkopuolella olevina luonnonlakeina.
- Ekofasismissa luonnollistaminen tapahtuu esimerkiksi biologismin ja ekologismin nimissä.
 - Biologismi katsoo että jonkin naivin luonnontieteellisen maailmankuvan tai jopa yksittäisen tieteen, kuten biologian, perustalta voidaan suoraan johtaa poliittiset tavoitteet ja kenties jopa poliittinen ohjelma.
 - Ekologismissa talouden ja muiden yhteiskunnallisten ilmiöiden merkitys sivuutetaan, ja ekologian (tieteenä) katsotaan tarjoavan poliittisen ohjenuoran.
 - Tähän sisältyy monta ongelmaa. Ensinnäkään tiede ei ole yksi (ei historiallisesti eikä millään yhdellä ajanhetkellä), eikä se puhu yhdellä äänellä. Tieteestä saadaan yksiaäninen vain tekemällä (usein kätkeytyä) poliittisia valintoja koskien sitä, mitä tiede on.
 - Usein ekofasistisen näkemyksen pohjalla on reduktionistinen näkemys tieteestä, eli käsitys, jonka mukaan kaikki tieto voidaan palauttaa (reduoida) joihinkin tieteellisiin perusväittämiin (ja mahdollisesti myös virheellinen käsitys, että tieteellinen tieto on kaikki, mitä ihmiselämän järjestämiseen tarvitaan). Tämä on sekä tieteellisesti, tieteenfilosofisesti että maailmankatsomuksellisesti kyseenalaista. Reduktionismi on virhe varsinkin, koska ekofasismi haluaa johtaa perusväittämistä myös poliittisia ja sosiaalisia teesejä, vaikka reduktionistinen tiede oman itseymmärryksensä mukaan on arvovapaata, puhdasta kuvailua.
- Toisekseen reduktionistiseen biologismiin sisältyy usein nk. naturalistinen virhepäätelmä, jossa siitä miten asiat ovat, päätellään miten niiden pitäisi olla (esimerkiksi: vahvat syövät heikkoja, joten on oikein ja hyvä, että vahvat syövät heikkoja). Päätelmä on virhe reduktionismin omasta näkökulmasta, jonka mukaan tosiasiat ja arvot on erotettava toisistaan. Syvävihreydessä tällaista vedenpitävää eroa arvojen ja tosiasioiden (faktojen) välillä ei oleteta.
- Kolmanneksi biologismiin kätkeytyy usein ääneenlausumattomia arvovalintoja. Sanooko biologia biologistin mielestä esimerkiksi, että eläinlajit pyrkivät jäämään eloon vai että ne pyrkivät kuolemaan sukupuuttoon tai että jompi kumpi näistä lopputuloksista on "hyvä"? Valinta on poliittinen, ei tieteellinen.
 - Epäpolitisoinnista on myös väittämä, että vihreys on vanhan oikeisto-vasemmisto-akselin ulkopuolella. Aito elämän puolustaminen on ehdottoman antikapitalistista.
 - Epäpolitisoituminen näkyy myös tavassa korostaa henkilökohtaisten kulutusvalintojen merkitystä.
 - Henkilökohtainen kokemus on tärkeää elämän merkityksen ja poliittisen sitoutumisenkin kannalta, mutta poliittisen vallankumouksellisen toiminnan on keskityttävä niihin yhteiskunnallisiin rakenteisiin, joissa henkilökohtainen kokemus syntyy.

Fasismien olemuksesta

- Fasismi on kapitalistisen vallan väline, joka toimii kapitalistisen järjestelmän logiikan mukaan. Kapitalismi järjestelmänä tarvitsee yhtenäistettyjä ja siten myös keskitettyjä ratkaisuja ja malleja.
 - Fasismi vaatii keskittämistä, ekologisesti kestävä tuotanto ja elämäntapa hajauttamista.

- Fasismi ei ole yhteiskuntaruumiin ulkopuolelta tunkeutuva virus, vaan sisäsyntyinen reaktio, kuume, joka pyrkii pitämään kapitalismin hengissä.
- Fasismien ainutlaatuisuus totalitaarisena järjestelmänä on sen joukkopohjaisuudessa.
 - Fasismien voima on ennen kaikkea etuoikeutetussa väliluokassa; työläisaristokratiassa, pikkuporvareissa, virkamiehistössä ja vapaissa ammateissa – ryhmissä, jotka ovat esimerkiksi Suomessa valtaväestönä, ja jotka voivat toimia sallivana hiljaisena selkänä katujen ja sosiaalisen median suoraviivaisille ja -sanaisille toimijoille.
- Fasismien ydinpiirteitä ovat luokkarauha (kansa nähdään yhtenäisenä kokonaisuutena ja valtion luokkaluonne piilotetaan), nationalismi ja patriarkalismi.
- Yleensä (mutta ei aina) fasismiin liittyvät myös rasismi, uskonnollinen suvaitsemattomuus ja heteronormatiivisuus, sekä usein myös korporatismi sekä militarismi.
- Globaalista näkökulmasta fasismi on kriisiytyvien väliluokkien reaktio alueilla, jotka uhkaavat päätyä keskusalueesta puoliperiferiseksi.
 - Loppulama, resurssihiikit ja ekokatastrofi (maaperän kulumisen, ilmastokatastrofi, ekosysteemien häiriintyminen ja niin edelleen) tuovat muassaan - ensi kertaa sitten modernin ajan alun - reaaliuukkuuden ihmisten maailmaan (keinotekoisien markkinaniukkuuden rinnalle).
 - Paine fasismiin kasvaa, koska fasismi on etuoikeutettujen reaktio taloudellisen aseman menetykseen.
 - Etuoikeutetut väliluokat liittyvät fasistien rivistöön turvatakseen uhatun valtion ja sen takaamat luokkaedut. Fasismi ei olekaan vallankumous, vaan *vastavallankumous*.
 - Resurssien vähentyessä ja ekokatastrofin oloissa fasismien nousuedellytykset eivät rajoitu vain joillekin alueille, vaan ulottuvat kaikkialle keskuksen ja paremman puoliperiferian alueilla.
 - Mitä pitkitetympi loppulama, sitä todennäköisempi ”loppufasismi”.
 - Fasismi on kuin kapitalistisen järjestelmän vasen käsi, joka oikean, liberalistisen käden lamaantuessa pyrkii ottamaan sen tehtävät hoitaakseen. Tästäkään syystä fasismia ei voi tehokkaasti vastustaa liberalismista, valtiosta ja laeista käsin.

Väestökysymystä käytetään ekofasismien keppihevosenä.

- Nälänhädät eivät ole modernina aikana olleet seurausta luonnonresurssien loppuunkulumisesta, vaan epäoikeudenmukaisesta vauraudenjaosta imperialismissa, kun kaikilta nälänhätäalueilta on viety maataloustuotteita.
- Väestönkehitystilastot osoittavat kiistatta, että nälänhädät, sodat ja epidemiat eivät sanottavasti vaikuta väestökehitykseen. Joukkokuolemien toivominen tai ihastelu ei kuulu syvävihreyteen.
- Näin ollen väestömäärän kasvu tai väestön joukkomuutot eivät perustele totalitaarisen hallinnon tarvetta.
 - Totalitaarinen hallinto on parhaimmillaankin vain väliaikainen ratkaisu väestökysymykseen (väestön kasvuun tai massamuuttoihin). Heti kun totalitaarinen voima herpaantuu, tilanne alkaa uudelleen.
 - Olennaista on huomata, että maailma on globaali – ongelmat voi ratkaista vain koko maailmanjärjestelmä huomioon ottaen. Massamuuton syyt ovat maailmanjärjestelmälliset, sen taustalla on keskuksen hyvinvointia rakentava ekoimperialistinen luonnontuho ja tavanomaisen imperialismin aiheuttama muu sosiaalinen katastrofi periferiassa.
- Nämä tosiasiat eivät tietenkään poista ongelmaa elonkehän moneuden toteutumisen kannalta. Jos ruskeakarhuja on 200 000 ja ihmisiä 8 miljardia, on epäsuhta ilmeinen, vaikka

kaikki ihmiset saisivatkin ravintonsa.

- Anti-patriarkalismi (esimerkiksi naisten aseman parantaminen, jotta perhekoot pienenevät) ja talouden uudelleenpaikallistuminen (jotta imperialismi purkautuu) tarjoavat parhaat väylät ei-totalitaariseen väestösuunnitteluun. Mahdollisuuden ja tarpeen pieneen lapsilukuun on oltava taloudellisesti pakottava rakenteellisella tasolla.

Ekofasismien vastustaminen edellyttää myös syvävihreyden itsekritiikkiä.

- Tarkkaa itsekritiikkiä tarvitaan, koska ekofasismi voi liittää itseensä luontomystiikan, paikallisuuden ja omillaan selviämisen kaltaisia teemoja, jotka ovat myös syvävihreydelle tärkeitä.
 - Syvävihreyteen on liittynyt kyseenalaisia pyrkimyksiä: looginen positivismi, reduktionismi, pysähtynyt essentialistinen luontokuva, kritiikitön malthusianismi, ekologismi sekä paikoin kirkkaanvihreydessä esiintyvä teknologinen optimismi. Näiden virheet on tunnistettava, jotta ei päädytä ekofasismiin.
- Ensimmäinen askel on tunnistaa, että nojaaminen yksipuiseen ja reduktionistiseen naturalismiin, biologismiin tai ekologismiin ei johda syvävihreyteen, vaan voi päättyä ekofasismiin.
- Toinen askel on tunnistaa, että monistisuus, biosentrisyys tai syväekologisuus ei ole samaa kuin ekofasismi, eikä niiden tule johtaa siihen.
 - Luonto on liikkuva, luova luonto. Ei biologistinen tai ekologistinen lakien kokoelma tai lakien alainen esine.
 - Ekoautoritääriseen ajatteluun kuuluu ajatus pysähtyneestä ihannetilasta, eli nk. suljetun utopian näkemys erotuksena avoimelle utopialle.
- Toiseen askeleeseen liittyen: syvävihreyden keskeisenä ongelmana on ollut materialismin puuttuminen. Materialismi tarkoittaa ihmis-luonto-kokonaisuuden vuorovaikutusta, järjestelmän keskinäisriippuvuutta, sekä talouden rakenteiden merkitystä yhteiskunnallisen ja poliittisen muutoksen kannalta.
- Materialismin ei tarvitse tarkoittaa pyhyiden, olevaisuuden arvoituksellisuuden ja avoimuuden kieltämistä - pikemminkin naivin biologismin ja ekologismin virheiden myöntäminen antaa niille tilaa.
- Sitoutunut antifasismi antaa syvävihreälle kentälle mahdollisuuden nostaa vallankumouksellisten väliseen keskusteluun omasta kulmastaan tärkeitä asioita ilman pelkoa välittömästä leimakirveen heilahduksesta.
- Jos toimija pitäytyy antifasistisissa lähtökohdissa, on toissijaista, mikäli hän/se välillä nostaa esiin teoreetikoita (kuten Heidegger, Schmitt tai Linkola), jotka ovat yhtä aikaa syvävihreydelle myönteisiä ja kielteisiä – keskustelu ei saa jumiutua näkemyksiin yksittäisistä henkilöistä, nimistä, rituaalisesti oikeaoppisesta kielestä tai symboleista. Teoriakokonaisuus (sitoutuminen antikapitalismiin ja siten antifasismiin) ja käytännön toiminta kertovat toimijan luonteen.